

Μάθημα/Τάξη:	Νέα Ελληνικά Β' Λυκείου
Όνοματεπώνυμο Μαθητή/τριας	
Ημερομηνία:	Φεβρουάριος 2025

Κείμενο 1

Brain drain¹: Γιατί δεν επιστρέφουν οι νέοι;

Το κείμενο προέρχεται από άρθρο της Μάρνυ Παπαματθαίου, στις 06-10- 2020, στην εφημερίδα το Βήμα, στο ένθετο Κοινωνία. Διασκευή συντομευμένη για τις ανάγκες της εξέτασης.

Γιατί δεν επιστρέφουν οι νέοι και οι νέες επιστήμονες από το εξωτερικό στη χώρα μας; Και πώς μπορούμε να αξιοποιήσουμε προς όφελος της Ελλάδας τη «μαγική εικόνα» που δείχνει δεκάδες νέους και νέες να έχουν επιστρέψει πίσω την περίοδο της πανδημίας, μόνο όμως για να συνεχίσουν «ηλεκτρονικά» από εδώ στις επαγγελματικές υποχρεώσεις που διατηρούν στο εξωτερικό;

Όπως δείχνει μεγάλη έρευνα που έκανε πρόσφατα το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ), σχεδόν έξι στους δέκα (το 58%) Έλληνες επιστήμονες που ζουν και εργάζονται στο εξωτερικό, επιθυμούν να επιστρέψουν στην πατρίδα τους. Οι περισσότεροι (το 70%) αναφέρουν ως αιτία την ποιότητα ζωής στη χώρα μας, καθώς και την επιθυμία να είναι κοντά στις οικογένειές τους (42%).

Για την Ελλάδα ωστόσο, το θέμα μοιάζει υποκριτικό. Παρ' ότι πολιτικοί και ακαδημαϊκοί χύνουν δημόσια «δάκρυα» σε συζητήσεις και αναρτήσεις τους για το brain drain που πληγώνει τη χώρα μας, στην πραγματικότητα το θέμα δεν φαίνεται να τους απασχολεί ιδιαίτερα. Ποιος δεν έχει στο περιβάλλον του έναν νεότερο ή και μεγαλύτερο επιστήμονα που θέλησε να γυρίσει στα πανεπιστήμια της χώρας μας, αλλά οι συνάδελφοί του εδώ τον διαβεβαίωσαν ότι τα κριτήρια τους δεν έχουν να κάνουν με την επιστημονική του αξία, αλλά με τη συμμετοχή του σε «οικογένειες» ή πανεπιστημιακές «παρέες» που αποφασίζουν για το ποιος προσλαμβάνεται ή εξελίσσεται στα ΑΕΙ της Ελλάδας;

Στην έρευνα του ΕΚΤ οι νέοι και οι νέες που ρωτήθηκαν αν θέλουν να γυρίσουν στην Ελλάδα δεν έθεσαν ως αρνητικό παράγοντα κυρίως τους μειωμένους μισθούς που τυχόν θα τους προσφέρονταν. Έθιξαν την αναξιοκρατία. Η έρευνα έγινε πέρυσι από το Εθνικό κέντρο Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ), στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας του ΕΚΤ «Γέφυρες Γνώσης και Συνεργασίας».

¹ Διαρροή εγκεφάλων, μτφ. η φυγή εξειδικευμένων εργαζόμενων στο εξωτερικό

«Η Ελλάδα, τόσο προ της πανδημίας αλλά κυρίως μετά, έχει ανάγκη από τους ανθρώπους της», λέει ο Δημήτρης Μαραγκός από την πλευρά του ΕΚΤ. «Το μεγαλύτερο εξαγωγίμο προϊόν της χώρας μας δυστυχώς ή ευτυχώς τα τελευταία χρόνια είναι το πολύτιμο ανθρώπινο δυναμικό, κατά πλειοψηφία εξειδικευμένο και με πολλά προσόντα. Οι νέοι επιστήμονες και επαγγελματίες που έφυγαν από την Ελλάδα τα χρόνια της οικονομικής κρίσης δεν έφυγαν τυχαία» δηλώνει.[...]

«Οι νέοι μας πάντα έχουν στραμμένα τα μάτια πίσω στη χώρα και με την πρώτη αφορμή θέλουν να βοηθήσουν. Να γυρίσουν όμως; Δύσκολο. Και αυτό όχι τόσο επειδή θα έβαζαν πρώτο τον μισθολογικό παράγοντα, αλλά εξωγενείς αδυναμίες που ελληνικού συστήματος όπως η αναξιοκρατία και η γραφειοκρατία», αναφέρει χαρακτηριστικά.

«Ο Έλληνας που έφυγε στο εξωτερικό δεν εμπιστεύεται το ελληνικό κράτος», συνεχίζει ο κ. Μαραγκός. «Είτε επειδή αυτό μπορεί να οφείλεται στο ότι το ελληνικό κράτος εμμέσως μπορεί να τον έδιωξε από τη χώρα, είτε επειδή απλά θεώρησε ότι δεν μπορεί να τον βοηθήσει. Αυτό που είναι στην ατζέντα τα τελευταία χρόνια είναι το πώς θα πείσουμε τους νέους μας να γυρίσουν πίσω. Το θέμα, κατά την προσωπική μου άποψη, δεν είναι αυτό. Το θέμα είναι πώς μπορεί η ελληνική πολιτεία να δείξει ότι σέβεται αυτούς τους ανθρώπους που βρίσκονται στο εξωτερικό, είτε αποφασίσουν να γυρίσουν πίσω, είτε όχι αλλά το κυριότερο τι μπορεί να κάνει για να μην φύγουν και άλλοι».[...]

«Ας μην ξεχνάμε», συνεχίζει, «το ότι κάποιοι δεν έφυγαν για το εξωτερικό δεν σημαίνει ότι δεν άξιζαν το ίδιο με αυτούς που έφυγαν και διέπρεψαν. Αυτό που έχει την μεγαλύτερη σημασία και άρα και τη μεγαλύτερη αξία είναι να συνδέσουμε τους κρίκους. Να φέρουμε σε επαφή τους Έλληνες όπου και αν βρίσκονται».

Κείμενο 2

Μικρή βαλίτσα (τραγούδι)

Το τραγούδι προέρχεται από τον ομώνυμο δίσκο του Αλκίνοου Ιωαννίδη σε μουσική και στίχους δικούς του. Έχει ανακτηθεί διαδικτυακά το:

<http://www.alkinoos.gr/el/archive/lyrics/207-2014-small-suitcase.html>

Και πού να πας και πού να 'ρθείς
και πού να επιστρέψεις,
που 'ναι τα ξένα μακρινά
κι είν' τα δικά μας ξένα

και πού να επιστρέψεις.

Μικρή βαλίτσα και βαριά,
γεμάτη πέτρα κι ήλιο,
είναι το εμπρός ανήλιαγο
κι είναι σκληρό το πίσω
και πού να σ' ακουμπήσω.

Μικρή βαλίτσα κι αδειανή
κι ας μου 'κοψε τα χέρια,
δε βρίσκω τόπο να σταθώ,
ματώνω να σ' αφήσω,
λυγώ να σε κρατήσω.

Και πού να πάω και πού να 'ρθώ
και πού να επιστρέψω,
που 'ναι τα ξένα μακρινά
κι είν' τα δικά μου ξένα
και πού να επιστρέψω.

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ 1

1ο υποερώτημα

Να προσδιορίσεις το περιεχόμενο των παρακάτω προτάσεων του Κειμένου 1 με την ένδειξη **Σωστό** ή **Λάθος** βασισμένος /η στα νοήματα του κειμένου:

- Οι νέοι που ζουν και εργάζονται στο εξωτερικό:

1. Επέστρεψαν σε ικανοποιητικό ποσοστό για πάντα πίσω στη διάρκεια της πανδημίας.
2. Παραπάνω από τους μισούς δεν είναι αρνητικοί στο ενδεχόμενο της επιστροφής τους στην Ελλάδα, σύμφωνα με έρευνες.
3. Θεωρούν πως μπορούν να συμβιβαστούν και με μικρότερο μισθό από αυτόν που παίρνουν στο εξωτερικό.
4. Δεν εκτιμούν ως αρνητικό παράγοντα για την επιστροφή τους τη γραφειοκρατία της χώρας.
5. Είναι θετικοί να βοηθήσουν την πατρίδα τους από όπου βρίσκονται.

Μονάδες 10

2ο υποερώτημα

Πώς λειτουργούν οι δύο ερωτήσεις της πρώτης παραγράφου στην αλληλουχία – σύνδεση των νοημάτων στο υπόλοιπο τμήμα του Κειμένου 1;

Μονάδες 10

3ο υποερώτημα

Σε αρκετά σημεία του Κειμένου 1 υπάρχει ευθύς λόγος. Αφού εντοπίσεις τρία διαφορετικά χωρία με ευθύ λόγο (μονάδες 6), να εκτιμήσεις τι προσφέρει ως προς το ύφος λόγου (μονάδες 6) και ως προς τον στόχο του κειμένου (μονάδες 3) αυτή η επιλογή της συντάκτριας.

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ 2

Όπως προκύπτει από το Κείμενο 1 που διαβάσατε πρόσφατα στην σχολική σας τάξη, πολλοί νέοι και νέες επιστήμονες της χώρας μας έχουν εγκαταλείψει τα τελευταία χρόνια την Ελλάδα. Στο πλαίσιο του μαθήματος της νέας ελληνικής γλώσσας σας έχει ανατεθεί να γράψετε ένα άρθρο 350-400 λέξεων με θέμα: α) ποιοι είναι οι σημαντικότεροι λόγοι που οδηγούν τους μορφωμένους νέους σε αυτή την απόφαση; β) να παρουσιάσετε τεκμηριωμένα κάποιες προϋποθέσεις που χρειάζεται να ικανοποιηθούν, κατά την γνώμη σας, για να μπορέσουν αυτοί οι άνθρωποι να επιστρέψουν.

Μονάδες 30

ΘΕΜΑ 3

Δύο γλωσσικές επιλογές που παρατηρούνται στο Κείμενο 2 είναι κατά πρώτον η εναλλαγή του α' και του β' ενικού ρηματικού προσώπου και κατά δεύτερον το απλό και καθημερινό λεξιλόγιο. Αφού αναφέρετε δύο παραδείγματα για να τεκμηριώσετε την καθεμία (8 μονάδες), να εξηγήσετε τι πετυχαίνει ο συγγραφέας με τη χρήση τους (12 μονάδες).

Μονάδες 20

ΘΕΜΑ 4

Ποιος είναι ο βασικός προβληματισμός της φωνής που ακούγεται στο Κείμενο 2; Πώς νομίζεις πως θα αισθανόταν κάθε άνθρωπος στη θέση αυτή που περιγράφει το τραγούδι; Να αναπτύξεις την απάντησή σου τεκμηριωμένα με στοιχεία του κειμένου σε 120 - 150 λέξεις.

Μονάδες 15